

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Sexta. Quomodo Angeli moveantur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

ventur, ergò. *R.* negando mi. quia Angelo primò competit ex perfectione suæ naturæ: Secundò, ut possit ministerium suum debitè exercere: Tertiò, ut possit rerum species acquirere.

IX.
*Motus An-
geli est ipsa
formalis ac-
quisitio ubi.*

Dico 3. *Motus localis Angeli est ipsa forma-
lis acquisitio ipsius ubi.* Patet ex Physica, &

Probatur adhuc primò: Motus quicunque, est via ad suum terminum, ergò est ipsa formalis acquisitio ipsius ubi, quia terminus motus localis est ubi.

Probatur secundò: Mobile dicitur moveri, & aliter ac aliter se habere, per ordinem ad terminum, sed terminus motus localis est ubi, ergò ipse motus est formalis acquisitio ipsius ubi.

Probatur tertio: Motus localis est formaliter transitus de uno ubi ad aliud, ergò est formaliter acquisitio ipsius ubi, ad quod Angelus movetur, quâ successivè acquirit aliam & aliam existentiam in alia & alia parte spatii.

Probatur quarto: Quia motus localis Angeli genericè convenit cum motu locali corporum, univocè in una ratione generica motus localis, sed motus localis corporum est ipsa formalis delatio & acquisitio loci, ergò etiam Angeli erit talis acquisitio, unde motus Angeli est delatio ipsius substantiæ & personæ Angeli ab uno loco in alium, sicut motus rerum corporearum est delatio corporis ab uno loco ad alium, cum hac differentia, quòd corporum sit ad ubi circumscriptivum, Angeli ad ubi definitivum.

QUÆSTIO VI.

Quomodo Angeli moveantur?

I.
*Motus alius
instantaneus
alius succes-
sivus.*

Penes alias plures motus divisiones celebrior est illa, quâ dividitur in *successivum* & *instantaneum*, primus est, quando mobile transit ab uno loco ad alium successivè transeundo partem & partem spatii interjecti inter terminum à quo, & terminum ad quem. Secundus, quando mobile immediatè ab uno ubi transit ad aliud ubi, absque eo, quòd in interpositis ubi actualiter sit. Hinc modò in quæstione quæsitur, an Angelus moveatur successivè & continuè tantum, vel etiam, instantaneè? Pro quo ulterius

II.
*Successio mo-
tu proveniat.*

Notandum: Successionem ad motum continuum requisitam provenire ex duplici causa, nempe ex divisibilitate mobilis, & ex divisibilitate spatii, ita, ut utraq; per se sit sufficiens ratio præcisè etiam alterâ, quòd motus fiat successivè, ut cuilibet examinanti patebit. Verum

*Motus du-
pliciter ad-
huc sumitur.*

Notandum 2. Motum dupliciter sumi posse, *proprie* & *improprie*. *Proprie* sumitur, prout contradistinguitur à mutatione, quæ fit in instanti, ut aëris illuminatio, generatio, corruptio, in quâ acceptione motus intrinsicè dicitur successionem secundum prius & posterius, *est enim quid successivum, non permanens,*

quod ex definitione temporis constat, quod est mensura motus secundum prius & posterius. *Improprie* sumitur, prout coincidit motus cum mutatione, & moveri cum mutari, & sic nomine motus comprehenduntur etiam subitaneæ mutationes, ut illuminatio, generatio, corruptio, &c. quando ergò Scotus dicit, quòd Angelus possit moveri in instanti, non accipitur motum proprie, sed improprie, quod enim mutatur de loco ad locum subito, dicitur moveri, quia acquirit novum ubi. His itaque prænatis

Dico 1. *Angelus potest se movere motu continuo & successivo de uno loco ad alium.* Est com-
munis Scoti & D. Thomæ.

Probatur: Angelus potest successivè, & per partes deserere aliquem locum, & eodem modo acquirere alium sine interruptione, ergò potest moveri de loco ad locum continuè. Patet consequenter probatur, quia, cum Angelus est in loco minori eo, qui sibi est adæquatus, potest paulatim & successivè, ita ut remaneat in priori, acquirere majorem locum intra latitudinem adæquati; ergò potest successivè, & per partes deserere totum locum, in quo est, transferendo se eodem modo ad alium locum totalem. Probatur hæc consequentia, quia nulla est ratio, cur non possit Angelus acquirere sic locum totalem, sicut potest partialem; ant. etiam probatur, quia Angelus libere se applicat ad majorem & minorem intra latitudinem adæquati, cum alias hujusmodi libera applicatio intelligi non possit.

Probatur secundò: Potest Angelus esse in loco extenso & divisibili, ergò potest etiam acquirere locum extensum divisibiliter & successivè, quia non minus unum, quam aliterum repugnat indivisibilitati Angelicæ.

Probatur tertio: Potest Angelus transire ab uno ubi ad aliud, transeundo omnia media ubi, ergò potest moveri continuè, quia suppono, tunc cum nullam habiturum quietem in ubi medijs. Probatur aut. quia corpus potest omnia illa media transire, ergò & Angelus, probatur consequenter, quia non est potior ratio; tum, quia ad motum continuum & successivum non requiritur divisibilitas mobilis, sed sufficit se solâ divisibilitas spatii, ergò. Confirmatur universaliter, ex anima rationis, quæ sic successivè moveri potest.

Dices: Nihil, quod se habet in toto spatio indivisibiliter, movetur motu continuo, sed Angelus se habet in toto spatio indivisibiliter, ergò non potest moveri motu continuo, probatur ma. quod movetur motu continuo, semper transit aliam & aliam partem spatii, secundum quas est vera successio motus continuus, sed hoc fieri nequit, nisi mobile respectu spatii habeat se divisibiliter. *R.* dist. ma. nihil, quod se habet in toto spatio indivisibiliter, id est, quod in toto spatio est indivisibile, movetur motu continuo, transeundo spatium divisibile divisibiliter, nego ma. nihil, quod est indivisibile indivisibiliter in quolibet spatio indivisibili existendo, movetur motu continuo, concedo ma. & dist. etiam min. Angelus habet se indivi-

Indivisibiliter entitative, concedo, existendo & transeundo spatium divisibile, nego mi. & conseq. itaque, licet Angelus ubique & semper sit indivisibilis, attamen indivisibiliter non transit, & existit, & posito, quod existeret etiam in puncto indivisibili, posset tamen adhuc transire motu continuo spatium divisibile, non enim haberet necessè, ut in puncto tantum tangat, sufficeret etiam sic tangere.

V. *Plotus continuo non potest moveri in instanti,*
Dico 2. *angelum non potest moveri motu continuo proprie dicto in instanti, bene tamen motu improprie accepto, prout cum mutatione coincidit.*

Probatur prima pars: Quia illud, quod per se ex sua essentia dicit successione, nec per Deum potest esse in instanti, sed motus, proprie dictus, ex sua ratione formali, dicit successione, ergò non potest fieri in instanti. Probatur ma. quia omne tale habet partem post partem sibi invicem succedentem, incompossibiles simul in actu, ergò nequeunt fieri in instanti, alioquin essent simul, & res non esset continua & successiva.

Probatur secunda pars: Tum, quia in hoc nulla apparet repugnantia, quòd enim defectò terminus motus localis non habeatur statim, provenit ex imperfectione virtutis moventis, quæ non est ponenda in Angelo. Tum, quia si non posset, maximè idèò, quia quod quiescit toto aliquo tempore, non potest se aliter habere in ultimo instanti illius temporis, sed hæc ratio nihil probat, ergò. Ma. est adversariorum; probatur mi. quia illa propositio non est vera, ergò. Probatur ant. quia alioquin sequeretur, quòd substantia panis, quæ toto tempore quievit sub accidentibus, non posset mutari in ultimo instanti consecrationis prolata; & sic vel non esset ibi corpus Christi, vel esset simul cum substantia panis, quorum neutrum est dicendum. Deinde, aer toto tempore præcedente illuminationem quiescit sub tenebris, sed si in ultimo instanti non posset mutari, sequeretur, quòd illuminatio non fieret in instanti, vel lumen & tenebræ essent simul, quòd æqualiter absurdum est, ergò.

VI. **Dices:** Propositionem illam veram esse, connaturaliter loquendo, non verò supernaturaliter, transubstantiatio autem est actio supernaturalis; sed contra 1. illuminatio est naturalis, ergò nec in naturalibus est vera. Contra 2. quia materia, quæ quiescit sub forma priori, in instanti mutatur ad aliam. Cajetanus putat, quòd exemplum de illuminatione non improbet dictam propositionem, quia illuminatio est terminus motus localis Solis. Verùm hæc responsio penitus est nulla, nam imprimis terminus motus localis Solis non est alius, quam ubi, quo fit præsens aëri nostro, illuminatio proinde nec per se primò, nec per se secundò dici potest terminus motus localis. Deinde potest Deus producere corpus luminosum, quod sine motu in instanti illuminabit aërem, quæ illuminatio non fiet per motum localem. Nec refert, quòd illa productio corporis luminosi est & miraculosa, res tamen, quæ producitur, naturalis esset, & naturalis ejus effectus posterior.

Quæres: Quodnam sit subjectum motus localis in Angelo? R. esse ipsum Angelum secundum suam substantiam, ratio est primò, quia motus Angeli est ipsa acquisitio ubi, seu existentia Angeli in alia atque alia parte spatii, sed hujusmodi existentia est in Angelo, ut in subjecto, ergò. Secundò, idem est subjectum termini motus in facto esse, & in fieri, sed subjectum termini motus localis, ut puta, existentia in facto esse in loco, est ipsa substantia Angeli, ergò eadem substantia est subjectum illius termini in fieri. Tertiò, si Angelus moveretur in vacuo, subjectum motus esset ipsa substantia Angeli, ergò & aliàs, patet ant. quia ibi nihil aliud posset assignari.

VII:
*Motus sub-
 jectum est
 ipse Ange-
 lus.*

Quæres 2. An motus Angeli sit semper acquisitivus & deperditivus? Vel, an quandoq; deperditivus tantum, vel acquisitivus tantum? Ante resolutionem nota, Aristotelem illum triplicem modum movendi respectu termini assignasse per hoc, quòd alius sit à subjecto in subjectum, à loco ad locum; à non subjecto in subjectum, à non loco ad locum; à subjecto in non subjectum, à loco ad non locum: R. Angelum omnibus illis modis se movere posse, nam potest imprimis moveri à Cælo in terram, & tunc deperditivè & acquisitivè movebitur localiter; Deinde potest in una parte sui spatii adæquati existere, & retinendo hanc existentiam, potest moveri ad totum spatium, ergò poterit moveri à non loco ad locum: Et e contra potest existens in loco suo adæquato, ad unam partem se restringere, & tunc tantum deperditivè movebitur, sicut antecederet movebatur tantum acquisitivè.

VIII:
*Motus An-
 geli & ac-
 quisitivus &
 deperditivus
 est.*

Quæres 3. An Angelus existens in aliquo corpore, moveatur per accidens ad motum ipsius corporis? R. negativè. Probatur, quia Angelus nullam habet connexionem & conjunctionem cum illo corpore, ergò non poterit moveri per accidens ad motum ejus, quia nihil movetur per accidens ad motum alterius, nisi inhereat alteri, ut accidentia substantiæ, vel contineatur ab altero, ut aqua in vase, homo in navi, vel aliqua naturali necessitate illi coniungatur, sed Angelus nihil simile habet, respectu corporis, ergò. Confirmatur; quia, si moveretur ad motum corporum, posset, quicumque moveret corpus, movere Angelum, quod tamen constat nunquam fieri, ergò.

IX:
*Angelus
 existens in
 corpore non
 movetur per
 accidens contra
 illo.*

QUÆSTIO VII.

An Angelus possit movere se de extremo ad extremum, non transeundo per medium?

Affirmat D. Thomas 2. p. 1. q. 53. a. 2. negat Scotus 2. d. 2. q. 12. D. Bonaventura, Gregorius, & plurimi alii. Pro qua sententia, Notandum, medium, per quod Angelus transire debet, esse duplex, unum est aliquid extremorum, & aliud nihil est extremorum, medium primo modo est illud, quod conjungit extrema ad se invicem, verbi gratia punctum, quod continuat duas lineas, unde illa extrema, quæ habent medium quod est aliquid ipsorum, sunt
 imme-